

7) Příběh Uddálaky

V. 51 Příběh Uddálaky, jehož mysl zůstávala i přes velké úsilí stále neklidná.

VASIŠTHA pokračoval: Ó Rámo, neulpívej na myšlenkových pojmech a vjemech, které jsou nehmotné, ale pronikavé. Mysl vznikla díky času a díky času také získala na síle. Dřív než čas udolá popínavou rostlinu zvanou tělo, ovládni mysl svou moudrostí. Rozjímáním o mých slovech dojdeš nejvyšší blaženosti.

Budu ti, Rámo, vyprávět, jak dávný mudrc Uddálaka získal poznání nejvyšší Pravdy. V jednom koutu země se nachází vysoká hora Gandhamádana. Na jednom z tamních vrcholů rostl veliký sezamový strom a zde žil mudrc Uddálaka. Již od mládí se snažil dosáhnout nejvyššího poznání, ale třebaže měl srdce čisté, bylo jeho pochopení malé a jeho mysl neklidná. Věnoval se odříkání a studiu svatých textů, takže v něm poznání postupně narůstalo. Jednou seděl celý den o samotě a přemýšlel.

UDDÁLAKA rozjímal: Co to je osvobození, o němž se říká, že je tím nejdůležitějším, čeho má být dosaženo, a díky němuž člověk nezakouší trápení a více se nezrodí? Kdy v tomto stavu natrvalo spočinu? Kdy v mysli ustane neklid způsobený touhami a chtěním? Kdy se oprostím od myšlenek „to jsem udělal“ a „to mám udělat“? Kdy zmizí špatnosti z mé mysli, aniž by se zbavila vztahů s druhými? Kdy má mysl jako květ lotosu nebude pošpiněna bahnitou vodou, z níž vyrůstá? Kdy pomocí člunu nejvyššího poznání dosáhnu druhého břehu, břehu osvobození? Kdy budu schopen dívat se na rozmanitou činnost lidí s hravostí dítěte? Kdy mysl dosáhne naprostého klidu? Kdy bude díky zážitku neomezeného Vědomí ukončeno mylné rozdělování na subjektivní a objektivní zkušenosti? Kdy budu moci uzříť to, čemu se říká čas, aniž bych jím byl ovlivněn? Kdy budu schopen přebývat v jeskyni s myslí zcela klidnou? Kdy setrvám jako skála ve stavu, v němž není pohyb mysli?

Uddálaka takto rozjímal a pokračoval v meditačních cvičeních. Jeho mysl však stále postrádala klidu. Některé dny se jí podařilo opustit vnější objekty a spočinout ve stavu čistoty, ale jindy byla velmi nepokojná. Uddálaka byl výkyvy mysli sklíčený a často trávil čas touláním v lese. Jednoho dne se dostal do míst, kam ještě nikdo nezavítal, a uviděl jeskyni jako stvořenou pro dosažení stavu klidu a míru. Zvenčí se kolem ní vinuly popínavé rostliny a všude kvetlo mnoho krásných květů. Uvnitř byl příjemný chládek a vycházela odtud taková zář, jako by byla jeskyně vykládaná samotnými smaragdy.